

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY

EXAMINATION: JUNE – 2022

SECOND SEMESTER

Subject: Rural Sociology - II (SCBCS-17-214)

Date: 08/06/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.30 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1) Define Political Economy. Explain the nature of Political Economy in Rural India. (20)
- Q. 2) State the problems of landless labour in India. (20)
- Q. 3) Explain the intellectual Property Rights (IPR) in agriculture (20)
- Q. 4) Define migration. Give various pull & push factors of migration in India. (20)
- Q. 5) Write an essay on rural poverty in India. (20)
- Q. 6) Explain the major Agrarian Movements in India. (20)
- Q. 7) Define globalization and its impact on agrarian structure. (20)
- Q. 8) Give the meaning of sustainable agriculture in India. (20)
- Q. 9) Evaluate the politics of land acquisition policies in India. (20)
- Q.10) **Write notes on any two of the following.** (20)
- a) Biodiversity and sustainable agriculture
- b) Peasant Society
- c) Community Development Programme
- d) Panchayati Raj system,

मराठी रूपांतर

ग्रामीण समाजशास्त्र भाग – २ (SCBCS- 17-214)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १) राजकीय अर्थव्यवस्थेची व्याख्या करा. ग्रामीण भारतातील राजकीय अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा. (20)
- प्र. २) भारतातील भूमिहीन कामगारांच्या समस्या सांगा. (20)
- प्र. ३) कृषी क्षेत्रातील बौद्धिक संपदा हक्क स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ४) स्थलांतराची व्याख्या करा. भारतातील स्थलांतराचे 'आकर्षित' करणारे व 'ढकलणारे घटक सांगा. (20)
- प्र. ५) भारतातील ग्रामीण दारिद्र्यावर निबंध लिहा. (20)
- प्र. ६) भारतातील प्रमुख कृषी चळवळी स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ७) जागतिकीकरण आणि त्याचा कृषी संरचनेवर होणारा परिणाम विशद करा. (20)
- प्र. ८) भारतातील शाश्वत शेतीचा अर्थ सांगा. (20)
- प्र. ९) भारतातील भूसंपादन धोरणांच्या राजकारणाचे मूल्यमापन करा. (20)
- प्र. १०) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (20)
- अ) जैवविविधता आणि शाश्वत शेती
- ब) कृषक समाज
- क) समुदाय विकास कार्यक्रम
- ड) पंचायत राज व्यवस्था